Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2006–2007

21 501-33 Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 115

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 februari 2007

Bijgaand treft u aan de geannoteerde agenda voor de VTE-Raad van 15 februari.
Het kabinetsstandpunt op hoofdlijnen over het door de Commissie voorgestelde pakket maatregelen inzake energie en klimaatverandering wordt u separaat toegezonden. Daarin geeft het Kabinet aan de ambitie van de Europese Commissie voor verdergaande afspraken op het gebied van klimaatverandering, zoals uiteengezet in de klimaatmededeling, alsmede de aan het klimaatvraagstuk gerelateerde aspecten van de energiemededeling te verwelkomen. De beoordeling van de in de mededelingen opgenomen kwantitatieve doelen laat het Kabinet over aan een volgend Kabinet.

De Raad zal alleen gewijd zijn aan energie. Tijdens de Raad zal een debat gevoerd worden over de strategische evaluatie van het energiebeleid voor Europa (SEER). Het streven is om te komen tot Raadsconclusies, die als input dienen voor de Voorjaarsraad.

Belangrijkste punten tijdens het debat in de Raad:

1. In het kader van de interne markt voor gas en elektriciteit zal vooral gesproken worden over de vraag in welke mate de productie en levering van energie gescheiden moeten worden van de landelijke netwerken (TSO's) om de werking van de markt te versterken. Nederland steunt de Commissie volledig in het voornemen om te komen tot volledige eigendomsscheiding, zoals dat in Nederland al met de landelijke netbeheerders is gebeurd. Om effectieve concurrentie op de Europese energiemarkt te bewerkstelligen is regelgeving op EU-niveau nodig.
2. Er zal een discussie plaatsvinden over het voorstel van de Commissie tot een verplichte doelstelling van 20% hernieuwbare energie voor de EU als geheel. Deze EU-doelstelling moet volgens de Commissie in 2020 gehaald worden en daartoe vertaald worden naar (verplichte) nationale doelstellingen, rekening houdend met de verschillende

KST104929
0607tkkst21501-33-115
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2007

omstandigheden waar lidstaten in verkeren. Als onderdeel daarvan stelt de Commissie bovendien voor om specifiek voor biobrandstoffen een verplichte doelstelling van 10% in 2020 te hanteren. Het is wenselijk dat Lidstaten flexibel zijn in het wegen van alternatieven om invulling te geven aan een ambitieuze klimaatdoelstelling. Zoals hierboven vermeld, laat het Kabinet de beoordeling van dergelijke kwantitatieve doelen over aan een nieuw Kabinet.

De Minister van Economische Zaken,
J. G. Wijn

Geannoteerde Agenda voor de Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie van 15 februari 2007

Agendapunten	Besluitvorming
Mededeling Energiebeleid voor Europa	Toelichting door de Commissie Debat Raadsconclusies/conclusies van de Voorzitter
Waaronder: Routekaart voor duurzame energie Voortgangsrapport biobrandstoffen Voortgangsrapport duurzame elektriciteit Vooruitzichten interne markt gas en elektriciteit Sectoronderzoek gas en elektriciteitsmarkten Prioriteitsplan interconnecties Mededeling duurzame opwekking energie uit fossiele brandstoffen Mededeling voor een strategisch energie technologieplan	

Energiebeleid voor Europa

Op 10 januari heeft de Commissie de mededeling «Een energiebeleid voor Europa» uitgebracht. De mededeling wordt door de Commissie onderbouwd door bovengenoemde mededelingen en voortgangsrapporten en moet in samenhang gezien worden met de mededeling over «limiting global climate change to 2 degrees Celsius» van diezelfde datum.
Het Kabinetsstandpunt over de hoofdlijnen van de door de Commissie voorgestelde maatregelen is u separaat toegezonden. Hieronder wordt meer in detail op de onderdelen ingegaan. Uitgangspunt is dat Nederland de gedachte van de Commissie volgt dat een ambitieus beleid voor reductie van broeikasgasemissies, taakstellend dient te zijn voor de maatregelen in het kader van het energiebeleid.

1. Energiebeleid voor Europa

Deze mededeling bevat een samenvatting van het geïntegreerd pakket maatregelen inzake energie en klimaatverandering. De Commissie geeft aan op welke terreinen men aanvullende regelgeving nodig acht. Na discussie tijdens de VTE-raad en de Voorjaarstop zal de Commissie in de loop van 2007 komen met uitgewerkte voorstellen per onderdeel. Hieronder wordt ingegaan op die punten, waar de Commissie via een aparte mededeling of een verslag een nadere onderbouwing geeft. Daarnaast komen in de mededeling «Energie voor Europa» de volgende aspecten aan de orde:

In het kader van de solidariteit tussen lidstaten en de continuïteit van de energievoorziening wil de Commissie de bestaande richtlijnen over voorzieningszekerheid gas en aardolie op effectiviteit beoordelen. In de loop van 2007 volgen nadere voorstellen, daarbij overweegt de Commissie de mogelijkheid om strategische gasvoorraden aan te houden. Nederland heeft bij dat laatste bedenkingen, vanwege de hoge kosten van gasopslag. Een uitgebreide kosten-batenanalyse dient plaats te vinden om dit inzichtelijk te maken.

In de mededeling wordt voor de volledigheid nog verwezen naar het Actieplan inzake energie-efficiëntie dat tijdens de VTE-raad van 23 november 2006 is bekrachtigd. Daarin wordt aangegeven dat de EU als geheel potentieel 20% energie zou kunnen besparen. Ik verwelkom de uitwerking van dit actieplan.

Inzake nucleaire energie geeft de Commissie aan dat, indien het gehalte nucleaire energie in de EU vermindert, het belangrijk is dat met deze vermindering ook de invoering van andere bijkomende energiebronnen met een lage CO_2-uitstoot voor stroomopwekking gepaard gaat. Zoniet, dan zal de doelstelling om broeikasgasemissies terug te dringen en de veiligheid van energievoorziening te verbeteren, niet bereikt kunnen worden. Er wordt voorgesteld om een High Level Groep in te stellen voor nucleaire veiligheid en beheer van nucleair afval. Nederland steunt de Commissie; elke Lidstaat behoort zelf te beslissen of in eigen land al dan niet gebruik wordt gemaakt van nucleaire elektriciteit.

De Commissie benadrukt het belang van een internationaal energiebeleid, omdat de EU haar doelstelling op het gebied van energie en klimaatverandering niet alleen kan verwezenlijken. Ik zal het belang van het «spreken met één stem» benadrukken en het gebruik van beschikbare gemeenschapsinstrumenten, inclusief Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB) en Europees Veiligheids en defensiebeleid (EVDB). Extern energiebeleid dient de drie doelstellingen voorzieningszekerheid, interne markt en duurzaamheid te steunen. Over het algemeen steun ik de gestelde prioriteiten voor het internationaal energiebeleid, hoewel de verhouding tot de handelspolitieke akkoorden van de internationale overeenkomst inzake energie-efficiëntie verhelderd dient te worden. Het voorstel inzake Afrika-Europa Energiepartnerschap heeft wel nadere uitwerking nodig. Ik zal verzoeken om de nadere concretisering en uitwerking van het internationaal energiebeleid op de Energieraad van juni 2007 op de agenda te plaatsen.

Tot slot stelt de Commissie voor om elke twee jaar een soortgelijke evaluatie van het EU-energiebeleid uit te brengen. Ik zal dit voornemen steunen.

2. Routekaart voor duurzame energie

Ten aanzien van hernieuwbare energie wordt een algehele bindende EU-doelstelling voorgesteld van 20% van de energiemix in 2020. Op een later moment zal een verdeling daarvan over de lidstaten worden gemaakt, waarbij naar verwachting rekening zal worden gehouden met nationale omstandigheden, potenties en uitgangspunten.
Nederland laat de beoordeling van een dergelijke doelstelling over aan een volgend Kabinet.

3. Voortgangsrapport biobrandstoffen

Voor biobrandstoffen wordt een aparte, bindende minimum doelstelling voorgesteld van 10% van de transportbrandstoffen in 2020, waarin ook duurzaamheid aan de orde komt. Dit is een verhoging van het huidige EU-doel van 5,75% in 2010. Nederland laat de beoordeling van een dergelijke doelstelling over aan een volgend Kabinet.

4. Voortgangsrapport duurzame elektriciteit

De afgelopen twee jaar is 50% meer duurzame elektriciteit geproduceerd in de EU. De cijfers tonen aan dat hernieuwbare elektriciteit in 2010 zal zijn opgelopen tot 19%, hetgeen iets onder de doelstelling van 21% ligt. De Commissie heeft een inschatting gemaakt van de kansen dat Lidstaten hun streefdoelen halen. Nederland behoort daarin tot de top 9 van Europa; de Commissie verwacht dat Nederland goede kans maakt de doelstelling van 9% voor 2010 te halen. Koplopers zijn Denemarken, Duitsland en Hongarije.

5. Vooruitzichten interne markt gas en elektriciteit en sectoronderzoek gas- elektriciteitsmarkten

Om het potentieel van de interne markt voor gas en elektriciteit ten volle te kunnen realiseren, heeft de Europese Commissie een reeks nieuwe ideeën aangedragen als onderdeel van haar energiebeleid voor Europa. Om de onafhankelijkheid van het netbeheer te versterken, doet de Commissie twee voorstellen die zij nader zal onderzoeken. De Commissie beschouwt de invoering van een volledige eigendomssplisting (unbundling) voor de landelijke netbeheerders (TSO) als de meest effectieve en noodzakelijke maatregel om het onafhankelijk netbeheer te waarborgen. Ik zal benadrukken dat Nederland voorstander van deze optie is. Het tweede voorstel betreft de Independent System Operators (ISO+), waarbij een onafhankelijke netbeheerder verantwoordelijk is voor het beheer van het netwerk, maar het landelijke transportnet onder zware regulering in handen blijft van de verticaal geïntegreerde bedrijven. Nederland staat hier negatief tegenover, omdat dit niet zal leiden tot de gewenste transparante verdeling van taken en verantwoordelijkheden.
De Commissie constateert grote verschillen in bevoegdheden van regulators tussen lidstaten. Ik steun het voorstel van de Commissie om deze bevoegdheden te harmoniseren en samenwerking tussen de regulators te versterken.

6. Prioriteitsplan interconnecties

Interconnectie is een belangrijke voorwaarde voor het tot stand komen van een interne energiemarkt. In het plan zijn de belangrijkste ontbrekende interconnecties aangegeven. De Commissie stelt enkele acties voor om onderbrekingen te voorkomen, zoals door de samenwerking van landelijke netbeheerders te versterken. Ik steun de verruiming van de beschikbare interconnectiecapaciteit. Het uitgangspunt dient wel te zijn dat de benodigde investeringen gefinancierd zullen worden door de netwerkbedrijven zelf.

7. Mededeling duurzame opwekking energie uit fossiele brandstoffen

De Commissie wil in 2015 twaalf grootschalige demonstratieprojecten op het gebied van schoon fossiel in de EU operationeel zien. Nieuwe centrales die vanaf nu gebouwd worden, moeten «capture ready» zijn. Ook wil de Commissie een duidelijk perspectief bieden over de termijn waarop de kolen- en gascentrales CO_2 moeten afvangen en opslaan (CCS), waarbij nieuwe kolencentrales vanaf 2020 standaard uitgerust kunnen worden met CCS. De Commissie komt in 2007 met nadere voorstellen. Ik ben voorstander van grootschalige demonstraties met CO_2-afvang en opslag, aangezien ik het wenselijk acht dat nieuwe centrales hierop worden voorbereid. Nederland kan met CCS op kostenefficiënte wijze werken aan doelstellingen op het terrein van klimaat en voorzieninszekerheid. CSS zou wel volledig moeten worden geaccepteerd als mitigerende maatregel binnen het emissiehandelssysteem (ETS). Ik ben sterke voorstander van de continuering van een verbeterd ETS op nieuwe terreinen en uitstootgassen na 2012.

8. Mededeling voor een strategisch energie technologieplan

De mededeling doet tevens een aanzet voor een European Energy Strategic Technology Plan. Met dit plan wil de Commissie een extra impuls geven aan de ontwikkeling en marktintroductie van schone energie en de EU koploper maken op gebied van *low carbon* technologieën. Ik zal sterk aandringen op een snelle totstandkoming van het plan. Bijzondere

aandacht zal ik – naast de *market push measures* – vragen voor *market pull measures* ten behoeve van de marktperspectieven van nieuwe technologieën.